

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-230

28.3.2023

Oslo Pensjonsforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fall – psykiske plager – arbeidsulykke – yrkessykdom – årsakssammenheng - yfl. § 11 første ledd bokstav a og b og annet ledd.

Forsikrede snublet i en setefot og falt på jobb. Han hadde psykiske plager i etterkant av hendelsen, og anførte at det som skjedde den aktuelle natten, var en slags akutt schizofren episode som brakte hans PTSD til aktivitet igjen. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke, eller om det forelå en yrkessykdom. Videre om det forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og de psykiske plagene. Nemnda bemerket at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Det forelå ingen spesialisterklæring som satte forsikredes psykiske plager i sammenheng med hendelsen og forsikrede hadde dermed ikke sannsynliggjort en årsakssammenheng. Nemnda bemerket videre at forsikrede heller ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en yrkessykdom. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede falt på jobb 25.5.18.

Forsikrede meldte skaden til selskapet 13.2.22. Han beskrev hendelsesforløpet på følgende måte:

De siste tre ukene var jeg ganske irrasjonell; kastet mange ting i veggene i boligen, og klarte bare å sove 2-3 timer sammenhengende. Jobbet på natt og fulgte barna til skolen når jeg kom hjem om morgenen. Hadde aktuelle natt et velt slik at jeg fikk et støt mot hodet og ble liggende på gulvet i T-bane og det tørnet for meg slik at jeg ble liggende på gulvet å skure frenetisk på et lite område.

I nærmere beskrivelse av hendelsesforløpet i brev av 23.2.22 opplyste forsikrede om at:

Den aktuelle natten ble det stress fordi jeg lå litt bak skjema da (...) kom for å hente T-banevogna og kjøre den til oppstilling i sporet. Jeg snublet i en setefot, og falt slik at jeg fikk et støt mot hodet og ble liggende på gulvet i t-bane. Det tørnet for meg (fikk en slags panikk) og jeg ble liggende på gulvet å skure som en gal på et lite område. (...) er vitne, han så at jeg lå der og var nærmest vanvittig. Han sa ett eller annet til meg for å berolige meg. Husker ikke nå hva det var, men jeg kom meg omsider hjem fordi jeg måtte levere barna på skolen. Jeg snakket da tydeligvis ... over meg ... og vilt usammenhengende da jeg traff på læreren. Hun reagert, og skolen kontaktet bydelsoverlegen som sørget for at jeg ble sendt til legevakta umiddelbart.

(...)

De 3 siste ukene før dette var jeg mye ute av balanse; var irrasjonell i perioder og kastet mange ting i veggene i boligen. Klarte bare å sove 2-3 timer sammenhengende når jeg skulle sove ut om dagen. Jeg var mye svimmel også; hadde jobbet masse overtid og fikk altfor lite søvn.

(...)

Hvis jeg forstår DPS riktig, så har jeg PTSD, som jeg bærer med meg fra krigsopplevelser i hjemlandet, sml. utredning av (...). Det som skjedde med den aktuelle natten, var en slags akutt schizofren episode (jeg snakket med skolen om at jeg var Gud og Jesus) og dette har brakt min PTSD til aktivitet igjen, slik at jeg ikke klarer å fungere sosialt eller i arbeid.

Selskapet avslo kravet i brev av 8.3.22. Forsikrede klaget på avslaget i brev av 1.4.22. Selskapet opprettholdt avslaget i brev av 25.4.22.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen, å snuble og slå hodet, er en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Han jobbet mye overtid en periode, tjente nesten det dobbelt av hva han vanligvis gjorde, men det var frivillig og noe forsikrede ønsket for å spe på økonomien. Arbeidsgiver er uansett nærmest til å bære risikoen ved arbeidsforholdet. Videre anfører forsikrede at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens psykiske lidelse. Forsikrede var frisk på tidspunktet for hendelsen, og det at han kanskje var mer sårbar enn andre er ikke noe som skal gå ut over forsikrede. En utløst schizoaffektiv lidelse er ikke mer hypotetisk enn en varig sjokkskade etter en arbeidsulykke, og kan dermed anses som en yrkessykdom og noe som selskapet har bevisbyrden for.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Vilklårene er ikke oppfylt for verken det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Hendelsen oppstod ikke plutselig og uventet og forsikrede gjennomførte ordinære arbeidsoppgaver. Videre er belastningslidelser som har utviklet seg over tid spesifikt unntatt og regnes etter yrkesskedeforsikringsloven ikke som yrkesskade. Subsidiært anføres det at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 25.5.18 og dagens psykiske lidelse. Forsikrede har ikke sannsynliggjort at det foreligger en yrkessykdom.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 25.5.18 er en yrkesskade, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a og b, og eventuelt om det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilklårene for erstatning er oppfylt.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp.nr. 44 (1988–1989) s. 89. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Nemnda ser først på spørsmålet om hendelsen 25.5.18 faller inn under det markerte ulykkesbegrepet.

Ordlyden "plutselig eller uventet ytre hending" tilsier at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede må ha ført til skaden, jf. Rt-2009-1619 avsnitt 53. I Rt-2006-1642, avsnitt 36, er det videre lagt til grunn at hva som "må anses plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut fra i hvilken sammenheng hendelsen finner sted". Det følger videre av det samme avsnittet i dommen at skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid normalt ikke anses som en arbeidsulykke.

Skader som skyldes en forkjær eller uheldig kroppsbevegelse, herunder overtråkk, uten noen ytre hending anses ikke som arbeidsulykker iht. nemndspraksis. Heller ikke hendelser der forsikrede snubler uten at noe i den ytre situasjonen utvikler seg på en uventet måte har vært ansett som arbeidsulykker, jf. blant annet FinKN-2022-365. På den annen side viser nemndspraksis at skader som oppstår ved feiltråkk på grunn av forhold som forsikrede ikke var kjent med, og heller ikke kunne være kjent med etter forholdene på skadestedet, vil kunne være plutselige og uventede ytre hendelser, jf. FinKN-2018-119.

Slik saken er opplyst legger nemnda til grunn at forsikrede gikk inn i en setefot og at setefoten var stillestående. Det er opplyst at forsikrede hadde hatt jobben i 3 måneder, og at han hadde jobbet

mye. Forsikrede må etter nemndas vurdering derfor ha vært godt kjent med t-banevognene og hvor seteføttene var plassert. Slik saken er presentert, og under henvisning til tidligere nemndspraksis, kan ikke nemnda se forsikrede var utsatt for en plutselig og uventet ytre hendelse, og det foreligger derfor ikke en arbeidsulykke under det markerte ulykkesbegrepet.

Nemnda ser etter dette på spørsmålet om hendelsen 25.5.18 faller inn under det avdempede ulykkesbegrepet. Anvendelse av det avdempede ulykkesbegrepet forutsetter at det foreligger "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid". I Rt-2009-1626 presiserte Høyesterett at "det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning. (...)"

Forsikrede var renholder, han jobbet med å vaske en t-banevogn og gjorde det samme som han vanligvis gjorde. Slik saken er opplyst kan ikke nemnda se at oppgavene han utførte 25.5.18 kan anses som et avvik fra det normale arbeidet, eller at arbeidet ble gjennomført på en uvanlig måte. Etter dette faller ikke hendelsen inn under det avdempede ulykkesbegrepet, og det er ikke tale om noen arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det innebærer at forsikrede, etter nemndas syn, ikke har sannsynliggjort at vilkårene for erstatning er oppfylt.

Når det gjelder spørsmålet om det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 25.5.18 og forsikredes psykiske lidelse, bemerkes det at det vil foreligge årsakssammenheng dersom hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64.

Det foreligger ikke noen spesialisterklæring som setter forsikredes psykiske plager i sammenheng med ulykken. Nemnda kan heller ikke se at det som er anført sannsynliggjør en slik årsakssammenheng.

Forsikrede har videre anført at hans psykiske lidelse må anses som en yrkessykdom, fordi den er et resultat av en yrkesmessig eksponering og det er vist til presumsjonsreglen i yfl. § 11 annet ledd. Til dette bemerkes at det er forsikrede som skal bevise at det foreligger en sykdom oppstilt i FOR-1997-03-11-220, og sannsynliggjøre årsakssammenheng mellom den angitte sykdommen og en skadelig yrkeseksponering, jf. Rt-2012-1864. Nemnda finner det klart at vilkårene ikke er oppfylt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).